

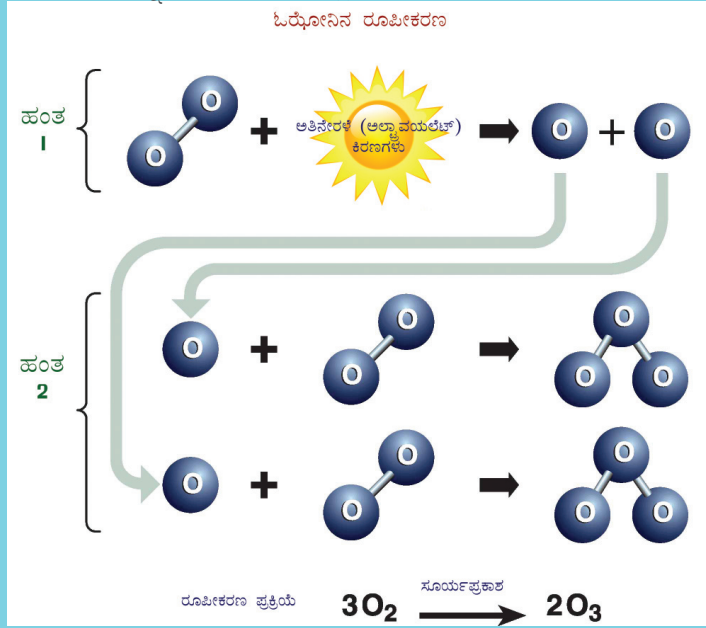

ಓಝೋನಿನ ರೂಪೀಕರಣ

ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20ರಿಂದ 50 ಕಿ.ಮೀ.ವರೆಗಿನ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅತಿನೇರಳೆ (ಅಲ್ಟ್ರಾವಯಲೆಟ್) ಕಿರಣಗಳು ಆಮ್ಲಜನಕದ ಅಣುಗಳನ್ನು ವಿಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಏಕ ಪರಮಾಣುವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಓಕ್ಸಿಜನ್ ಅಣುಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಏಕ ಪರಮಾಣು ಇರುವ ಓಕ್ಸಿಜನ್ ಅಣುಗಳು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಓಕ್ಸಿಜನ್ ಅಣುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಮೂರು ಪರಮಾಣುಗಳುಳ್ಳ ಓಝೋನ್ ಅನಿಲವು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಓಝೋನೀಕರಣ(Ozonization) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಈ ರಾಸಾಯನಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನೋಡಲಾಗಿದೆ.

ಅತಿನೇರಳೆ ಕಿರಣಗಳು ಉಂಟುಮಾಡುವ ದೋಷಗಳು ಯಾವುವೆಂದು ನೋಡಿರಿ (ಚಿತ್ರ 10.7).

ಚಿತ್ರ 10.7

ಶೀತಲೀಕರಣ ಯಂತ್ರಗಳು (Refrigerator), ಏರ್‌ಕಂಡೀಶನರುಗಳು, ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಸ್ಪ್ರೇಗಳು, ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಅನಿಲಗಳು, ಪೈಂಟ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಕ್ಲೋರೋಫ್ಲೋರೋ ಕಾರ್ಬನ್ ಮತ್ತು ಹಾರೋನ್ ಅನಿಲಗಳ ಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ.

ಇಂತಹ ಅನಿಲಗಳು ದೀರ್ಘಕಾಲ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಧದ ಬದಲಾವಣೆಗೊಳಗಾಗದೆ ನೆಲೆನಿಲ್ಲಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವವುಗಳಾಗಿವೆ. ಬಹಳ ಉನ್ನತಿಯವರೆಗೆ ತಲುಪುವ ಈ ಅನಿಲಗಳು ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬರುವ ಅತಿನೇರಳೆ (ಅಲ್ಟ್ರಾವಯಲೆಟ್) ಕಿರಣಗಳ ವರ್ತನೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವಿಭಜನೆಗೊಂಡು ಕ್ಲೋರಿನ್, ಬ್ರೋಮಿನ್‌ನಂತಹ ಅನಿಲಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಲೋರಿನ್ ಪರಮಾಣುವಿಗೂ 1 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಓಝೋನ್ ಅಣುಗಳನ್ನು ವಿಭಜಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಬ್ರೋಮಿನ್‌ಗೆ ಇದರ 40 ಪಟ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣದ ಓಝೋನ್ ಪದರಿನಲ್ಲುಂಟಾಗುವ ಕ್ಷಯಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು 'ಓಝೋನ್ ರಂಧ್ರ' (Ozone hole) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಮೋಂಟ್ರಿಯಲ್ ಪ್ರೋಟೋಕೋಲ್

ಓಝೋನಿನ ಕ್ಷಯಿಸುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಅನೇಕ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಹಿಹಾಕಿದ ಒಪ್ಪಂದವೇ ಮೋಂಟ್ರಿಯಲ್ ಪ್ರೋಟೋಕೋಲ್. ಓಝೋನ್ ಪದರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ 1987ರಲ್ಲಿ ವಿಯೆನ್ನಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಶೃಂಗಸಭೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಈ ಒಪ್ಪಂದವು ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು. ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಅಂಟಾರ್ಟಿಕಾದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಓಝೋನ್ ಪದರಿನ ಕ್ಷಯಿಸುವಿಕೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಓಝೋನ್ ಪದರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು

ಓಝೋನ್ ಪದರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಕುರಿತು ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಓಝೋನಿನ ಕ್ಷಯಿಸುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳು 16ನೇ ತಾರೀಖನ್ನು ವಿಶ್ವ ಓಝೋನ್ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಓಝೋನ್ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಶಾಲಾ ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಓಝೋನ್ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಜಾಥಾವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಚಿತ್ರ, ಪೋಸ್ಟರು ಹಾಗೂ ಘೋಷಣಾ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ತಯಾರಿಸುವಿರಲ್ಲವೇ.

ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಘಟಕಗಳ ವಿಶೇಷತೆಗಳ ಕುರಿತು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯದ ಕುರಿತು ಕಲಿತಿರಲ್ಲವೇ. ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಘಟಕಗಳಂತೆಯೇ ವಾತಾವರಣದ ವಿಶೇಷವಾದ ರಚನೆಯೂ ಜೀವಜಾಲಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ.

ವಾತಾವರಣದ ರಚನೆ

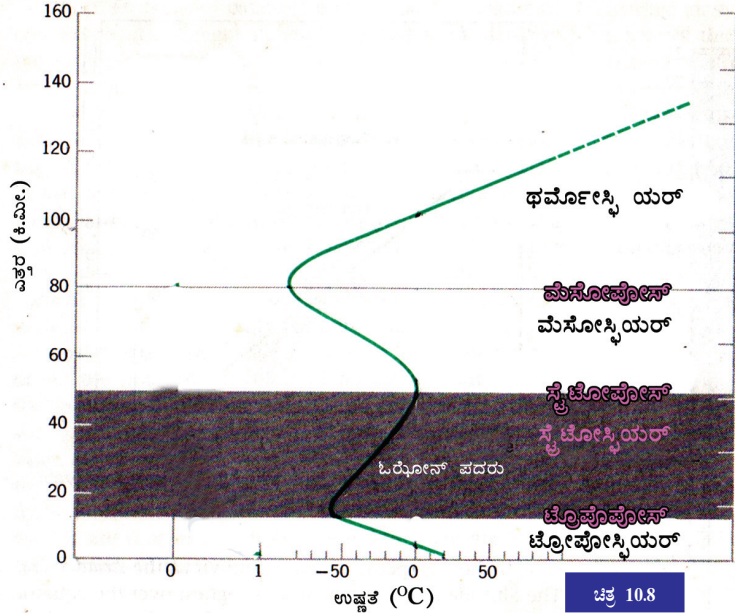
ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯಿಂದ ಸುಮಾರು 90 ಕಿಲೋಮೀಟರುಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ವಾತಾವರಣದ ಘಟಕಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿವೆ. ವಾತಾವರಣದ ಈ ಪದರನ್ನು ಹೋಮೋಸ್ಫಿಯರ್ (Homosphere) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇದರ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅನಿಲಗಳ ರಚನೆಯು ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ 90ಕಿಲೋ ಮೀಟರಿಗಿಂತ ಉನ್ನತಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಾತಾವರಣದ ಪದರನ್ನು ಹೆಟರೋಸ್ಪಿಯರ್ (Heterosphere) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ವಿಭಿನ್ನ ಉನ್ನತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುವ ಉಷ್ಣತೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ವಿವಿಧ ಮಂಡಲಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಾತಾವರಣದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂಡಲಗಳು ಯಾವುವೆಂದೂ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯಿಂದ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆ ಉಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಹೇಗೆಲ್ಲ ಇವೆಯೆಂದೂ ಚಿತ್ರ (10.8)ವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.

ವಾತಾವರಣದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಂಡಲಗಳಿಗೂ

ಅವುಗಳದ್ದೇ ಆದ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷತೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳು ಯಾವುವೆಂದೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಂಡಲವು ನಮಗೆ ಹೇಗೆಲ್ಲ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ನೋಡೋಣ.

ಟ್ರೋಪೋಸ್ಫಿಯರ್

- ❶ ಭೂಮಿಗೆ ತಾಗಿಕೊಂಡಿರುವ ವಾತಾವರಣದ ಈ ಮಂಡಲವು ಸುಮಾರು 13 ಕಿಲೋಮೀಟರುಗಳಷ್ಟು ಉನ್ನತಿಯವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- ❷ ಭೂಮಧ್ಯರೇಖಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯು ಬಿಸಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಿಸುವ ಕಾರಣ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರೋಪೋಸ್ಫಿಯರಿನ ಉನ್ನತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಸುಮಾರು 18 ಕಿ.ಮೀ.ವರೆಗೆ).
- ❸ ಮೋಡ ರೂಪೀಕರಣ, ಮಳೆ, ಮಂಜು, ಗಾಳಿ, ಗುಡುಗು ಮಿಂಚು ಮುಂತಾದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ವಾತಾವರಣದ ಈ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.
- ❹ ಟ್ರೋಪೋಸ್ಫಿಯರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ 165 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆ ಒಂದು ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಎಂಬ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕ್ರಮಾನುಗತವಾದ ತಾಪನಷ್ಪದರ (Normal Lapse Rate) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸಂಕ್ರಮಣವಲಯಗಳು

ವಾತಾವರಣದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂಡಲಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ವಾತಾವರಣದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ರಮಣ ವಲಯಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಟ್ರೋಪೋಸ್ಫಿಯರ್, ಸ್ಟ್ರೇಟೋಸ್ಫಿಯರ್, ಮೆಸೋಸ್ಫಿಯರ್, ಥರ್ಮೋಸ್ಫಿಯರ್ ಎಂಬೀ ಮಂಡಲಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಾನುಗತವಾಗಿ ಟ್ರೋಪೋಪೋಸ್, ಸ್ಟ್ರೇಟೋಪೋಸ್, ಮೆಸೋಪೋಸ್ಗಳು ಎಂಬ ಸಂಕ್ರಮಣವಲಯಗಳಿವೆ.

ಭೂವಿಜ್ಞಾನ

ಭೂವಿಜ್ಞಾನ

ಭೂವಿಜ್ಞಾನ

ಭೂವಿಜ್ಞಾನ

- ❖ ಟ್ರೋಪೋಸ್ಫಿಯರಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಕ್ರಮಣವಲಯವನ್ನು ಟ್ರೋಪೋಪೋಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

◆ ಊಟ, ಕೊಡೈಕ್ಕನಾಲ್, ಮೂನ್ಬಾರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಉಷ್ಣತೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದೇ?

◆ ಸಮುದ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆಯು 32 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಆದರೆ ಆನೆಮುಡಿಯ (2695 ಮೀಟರ್) ಉಷ್ಣತೆ ಎಷ್ಟಾಗಿರಬಹುದು?

ಸ್ಟ್ರೆಟೋಸ್ಫಿಯರ್

- ❖ ಟ್ರೋಪೋಪೋಸಿನಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು 50 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- ❖ ಸ್ಟ್ರೆಟೋಸ್ಫಿಯರಿನ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎತ್ತರ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಉಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಲಯವನ್ನು 'ಸಮತಾಪವಲಯ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಓರೋನ್ ಪದರು ಹಾನಿಕಾರಕವಾದ ಅಲ್ಟ್ರಾವಯಲೆಟ್ (ಅತಿನೇರಳೆ) ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಅದು ಭೂಮಿಗೆ ತಲುಪದಂತೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ಶುಭ್ರವಾದ ಆಕಾಶ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾದ ವಾಯುವಿನ ಚಲನೆಯು ಜೆಟ್‌ವಿಮಾನಗಳ ಸುಗಮವಾದ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಸ್ಟ್ರೆಟೋಸ್ಫಿಯರಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಕ್ರಮಣವಲಯವನ್ನು ಸ್ಟ್ರೆಟೋಪೋಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಮೆಸೋಸ್ಫಿಯರ್

- ❖ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 50 ರಿಂದ 80 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಉನ್ನತಿಯವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- ❖ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋದಿಕೊಂಡು ಉಷ್ಣತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ವಾತಾವರಣದ ಕನಿಷ್ಠ ಉಷ್ಣತೆಯು ಮೆಸೋಪೋಸಿನಲ್ಲಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ (-80°C ಯಿಂದ 100°C ವರೆಗೆ).
- ❖ ಉಲ್ಕೆಗಳು ಪತನಗೊಂಡು ಮೆಸೋಸ್ಫಿಯರಿಗೆ ತಲುಪುವಾಗ ಘರ್ಷಣೆಗೊಳಗಾಗಿ ಉರಿದು ಬೂದಿಯಾಗುತ್ತವೆ.
- ❖ ಮೆಸೋಸ್ಫಿಯರಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಕ್ರಮಣವಲಯವನ್ನು ಮೆಸೋಪೋಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಛರ್ಮೂಫ್ಫಿಯರ್

- ❖ ಸುಮಾರು 80ರಿಂದ 600 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆ ಉಷ್ಣತೆಯು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಛರ್ಮೂಫ್ಫಿಯರಿನ ಕೆಳಭಾಗವನ್ನು ಅಯನೋಸ್ಫಿಯರ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಅಯನೋಸ್ಫಿಯರ್ ರೇಡಿಯೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ದೀರ್ಘದೂರ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಯನೋಸ್ಫಿಯರ್

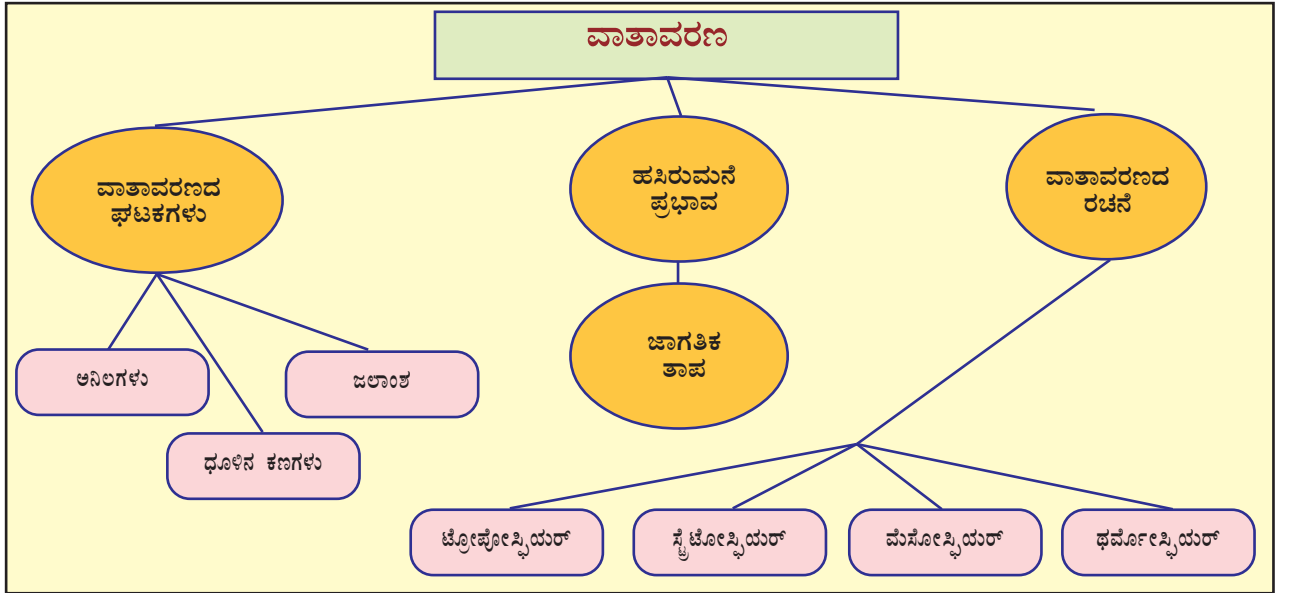
ವಾತಾವರಣದ ಸುಮಾರು 80ರಿಂದ 400 ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ನವರೆಗಿನ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಟ್ರಾವಯಲೆಟ್, ಎಕ್ಸ್-ರೇಗಳಂತಹ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು (ಕ್ವ-ಕಿರಣಗಳು) ಅನಿಲಗಳ ಅಣುಗಳನ್ನು ಅಯೋನೀಕರಣಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅಯೋನೀಕರಣವೆಂದೂ ಈ ಮಂಡಲವನ್ನು ಅಯನೋಸ್ಫಿಯರೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಯೋನಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗಲು ಬಿಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ. ರೇಡಿಯೋ ತರಂಗಗಳು ವಿದ್ಯುತ್‌ಕಾಂತೀಯ ತರಂಗಗಳಾದುದರಿಂದ ಈ ವಲಯವು ರೇಡಿಯೋ ತರಂಗಗಳ ದೀರ್ಘದೂರ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದಾಗಿದೆ.

ವರ್ಕ್‌ಶೀಟ್

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ವಾತಾವರಣದ ಯಾವ ಯಾವ ಮಂಡಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವುಗಳಾಗಿವೆಯೆಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ (✓) ಗುರುತನ್ನು ಹಾಕಿರಿ.

	ಟ್ರೋಪೋಸ್ಫಿಯರ್	ಸ್ಟ್ರೆಟೋಸ್ಫಿಯರ್	ಮೆಸೋಸ್ಫಿಯರ್	ಛರ್ಮೂಫ್ಫಿಯರ್
❖ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಉಷ್ಣತೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.				
❖ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಉಷ್ಣತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.				
❖ ಹವಾಗುಣ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಉಂಟಾಗುವ ಮಂಡಲ				
❖ ಅಲ್ಟ್ರಾವಯಲೆಟ್ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ.				
❖ ಜೆಟ್ ವಿಮಾನಗಳಿಗೆ ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.				
❖ ಉಲ್ಕಾಪತನದಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.				
❖ ಅತ್ಯಂತ ಕನಿಷ್ಠ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ.				
❖ ಅಯೋನೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುವ ಮಂಡಲ				
❖ ರೇಡಿಯೋ ತರಂಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.				

ಭೂಮಿಯ ವಾತಾವರಣದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಘಟಕಗಳು ನಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತವೆ. ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರುಗಳಿಗೂ ಜೀವಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಒಂದು ಜಗತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರಬೇಕಾದರೆ ವಾತಾವರಣದ ಈ ಸರಳವಾದ ಹಾಗೂ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ನೆಲೆನಿಲ್ಲಿಸಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದಂತಹ ಒಂದು ಜೀವನ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಾವು ಪಾಲಿಸೋಣ.

ಕ್ರೋಡೀಕರಣ

- ❖ ಅನಿಲಗಳು, ಧೂಳಿನಕಣಗಳು, ಜಲಾಂಶ ಎಂಬವು ವಾತಾವರಣದ ಪ್ರಧಾನ ಘಟಕಗಳಾಗಿವೆ.
- ❖ ವಾತಾವರಣದ ರಚನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟಕವೂ ಜೀವಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.
- ❖ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ಅನಿಲಗಳು ಭೂವಿಕಿರಣವನ್ನು ತಡೆದು

ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯ ಉಷ್ಣತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

- ❶ ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾನವರ ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.
- ❷ ಹಸಿರುಮನೆ ಪರಿಣಾಮವು ಜಾಗತಿಕತಾಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
- ❸ ವಾತಾವರಣದ ಓರೋನ್ ಪದರು ಜೈವಿಕಮಂಡಲವನ್ನು ಅಲ್ಟ್ರಾವಯಲೆಟ್ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.
- ❹ ಉಷ್ಣತೆಯು ವಾತಾವರಣದ ವಿಶೇಷವಾದ ರಚನೆಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ.
- ❺ ವಾತಾವರಣದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಂಡಲವೂ ನಮಗೆ ಪ್ರಧಾನವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಪಡುವವುಗಳು

- ❶ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಅನಿಲಗಳು, ಜಲಾಂಶ ಮತ್ತು ಧೂಳಿನ ಕಣಗಳ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು.
- ❷ ನೈಟ್ರೋಜನ್, ಓಕ್ಸಿಜನ್, ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈ ಓಕ್ಸೈಡ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನಿಲಗಳು ಜೀವಜಾಲಗಳ ಉಳಿವಿಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯೆಂದು ವಿವರಿಸುವುದು.
- ❸ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮನಿಕಣಗಳ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವುದು.
- ❹ ಹಸಿರುಮನೆ ಪರಿಣಾಮದ ಒಳಿತು ಕೆಡುಕುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು.
- ❺ ಜಾಗತಿಕ ತಾಪವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಿರುವ ಪರ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದು.
- ❻ ಓರೋನ್ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವುದು.
- ❼ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತಗನುಸಾರವಾಗಿ ಉಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗ್ರಾಫಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸುವುದು.
- ❽ ವಾತಾವರಣದ ವಿವಿಧ ಮಂಡಲಗಳ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು.

ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವ

- ❶ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಾದ ಹೇಳಿಕೆ ಯಾವುದು?
 - ಎ. ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಘಟಕಗಳು ಭೂಮಿಗೆ ತಾಗಿಕೊಂಡು ನೆಲೆನಿಂತಿವೆ.
 - ಬಿ. ಅತ್ಯಧಿಕ ಉಷ್ಣತೆಯು ಜಲಾಶಯಗಳ ಸಾಮೀಪ್ಯವೂ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಜಲಾಂಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
 - ಸಿ. ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಅನಿಲವು ಓಕ್ಸಿಜನ್ ಆಗಿದೆ.
 - ಡಿ. ಮೋಡದ ರೂಪೀಕರಣಕ್ಕೆ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಣಗಳು ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ.

- ❶ ಜಾಗತಿಕ ತಾಪದ ಏರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈ ಓಕ್ಸೈಡ್‌ನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರಿ.
- ❷ ಹಸಿರು ಮನೆ ಅನಿಲಗಳ ಹೆಚ್ಚಳವು ಜೀವಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬೆದರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿರಿ.
- ❸ ವಾತಾವರಣದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಂಡಲವೂ ನಮಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಮರ್ಥಿಸಿರಿ.
- ❹ ಓರೈಸ್‌ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವೇನು?

ಮುಂದುವರಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

- ❶ ಶಾಲಾಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಿತ್ತಿಲಲ್ಲಿ ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿರಿ.
- ❷ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಧ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪಾಠಭಾಗದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ರಸಪ್ರಶ್ನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸಿರಿ.
- ❸ ವಾತಾವರಣದ ರಚನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಒಂದು ಚಾರ್ಟ್‌ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿ ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರಿ.

ಸ್ವಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

	ಪೂರ್ಣವಾಗಿ	ಅಂಶಿಕವಾಗಿ	ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕು
ವಾತಾವರಣದ ಸಮತೋಲನದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳು ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರದ ಕುರಿತು ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು.			
ಅನಿಲಗಳು, ಧೂಳಿನಕಣಗಳು ಹಾಗೂ ಜಲಾಂಶದ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.			
ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲಗಳೂ, ಓರೈಸಿನ ಕ್ಷಯಿಸುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಅನಿಲಗಳೂ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸುವ ಮಾನವರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವಂತಹ ಮನೋಭಾವ ನನ್ನಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.			
ವಾತಾವರಣದ ವಿವಿಧ ಮಂಡಲಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆಯೆಂದು ಅರ್ಥೈಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.			
ಆಶಯ ಗ್ರಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಪಠ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾದ ಚಿತ್ರಗಳು, ಪಟ್ಟಿಗಳು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಬಳಸಿದೆನು.			

ಭಾರತ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆ

ಉಪಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ ಮೇಳವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದಿರಲಿ. ಯಾವೆಲ್ಲ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು?

- ❖ ನೋಂದಣಿಗಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು.
- ❖ ಊಟೋಪಚಾರ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
- ❖ ಪ್ರದರ್ಶನ ಸ್ವಾಲ್‌ಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದು.
- ❖ ಸಭಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಿರುವ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುವುದು.
- ❖ ತೀರ್ಪುಗಾರರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುವುದು.
- ❖ ವಾಹನ ನಿಲುಗಡೆಗಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು.
- ❖
- ❖
- ❖

ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ ಮೇಳವನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮೊದಲೇ ಆಲೋಚಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆಯೇ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಸೂಕ್ತವಾದ ಯೋಜನೆಯು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಂಘಟನೆಗಳು, ಸರಕಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಹೊರತಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಾಗ ಅವುಗಳು ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆ (Economic Planning) ಎಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಧಾನ ಆರ್ಥಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಈಡೇರಿಕೆಗಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯಾಗಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ (Economic Growth) ಯನ್ನು ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಮೈಲುಗಲ್ಲುಗಳು

ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರೂ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ದಾದಾಭಾಯಿ ನವರೋಜಿಯವರ ಸೋರಿಕೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಕುರಿತು ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿದ್ದೀರಲ್ಲವೇ? ಬ್ರಿಟಿಷರ ಶೋಷಣೆ ಹಾಗೂ ಕುಂಠಿತಗೊಂಡ ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಹೇಗೆ ಪಾರಾಗಬಹುದೆಂಬುದು 1931ರ ಇಂಡಿಯನ್ ನೇಶನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಕರಾಚಿ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಪ್ರಧಾನ ಚರ್ಚಾ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಜವಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ 1938ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿ (National Planning Committee)ಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು. 1944ರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳ ಒಂದು ಗುಂಪು ಮುಂಬೈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು 'ಬೋಂಬೆ ಪ್ಲಾನ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾದ ಎಂ.ಎನ್.ರಾಯ್ ಅವಿಷ್ಕರಿಸಿದ ಜನಪರ ಯೋಜನೆಯೂ (Peoples Plan) ಭಾರತದ ಯೋಜನೆಯ ಆಶಯಗಳಿಗೆ ಬಲವನ್ನು ನೀಡಿತು. 1948ರಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದುದು ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂಬ ಗುರಿಗೆ ಪುಷ್ಟಿ ನೀಡಿತು. ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ರೂಪುರೇಷೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರನ್ನು ಭಾರತದ ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪಿತಾಮಹ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಭಾರತದ ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (Planned Economy of India) ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. 1950 ಮಾರ್ಚ್ 15ರಂದು ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವು ಒಂದು ಮಸೂದೆಯ ಮೂಲಕ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ರೂಪುನೀಡಿತು.

ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಯೋಜನೆಯ ಮೈಲುಗಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಫ್ಲೋಚಾರ್ಟನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿರಿ.

1938

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿ

1944

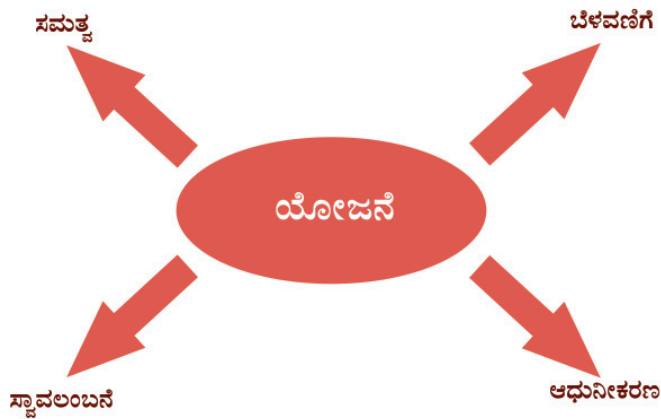
1948

1950

ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ರೂಪೀಕರಣ

ಭಾರತದ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಸಮಾಜದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪದಸೂರ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ಯೋಜನೆಯ ಈ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ.

ಬೆಳವಣಿಗೆ (Growth)

ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳ ಹಾಗೂ ಸೇವೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಆದ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಬೆಳವಣಿಗೆ (Growth) ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ (Primary), ದ್ವಿತೀಯ (Secondary), ತೃತೀಯ (Tertiary) ಎಂಬೀ ವಿವಿಧ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯಗಳ ಕುರಿತು ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿದ್ದೀರಲ್ಲವೇ. ಈ ವಲಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಾದ ಹೆಚ್ಚಳದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಗಣನೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಾದ ಹೆಚ್ಚಳ, ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ವಾರ್ತಾವಿನಿಮಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳು, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು, ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ರಫ್ತು ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಾದ ಹೆಚ್ಚಳವು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಪಡುತ್ತವೆ. ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾದುದರಿಂದಲೇ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆಧುನೀಕರಣ (Modernization)

ಚಿತ್ರವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ. ಒಂದನೆಯ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿ ವಿಧಾನಕ್ಕಿಂತ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ?

ಚಿತ್ರ - 1

ಚಿತ್ರ - 2

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಸೂಚಕಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದನೆಯ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿ ವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ಎರಡನೆಯ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿರಿ.

- ❶ ಸಮಯದ ಉಳಿತಾಯ
- ❷ ಯಂತ್ರದ ಬಳಕೆ

❶ ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮದ ಇಳಿಕೆ

❷

ಯಂತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ವಿಕಾಸವು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೂ ಮಾನವನ ಪರಿಶ್ರಮವು ಸರಳಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಆಧುನೀಕರಣ (Modernization)ವೆಂದರೆ ನೂತನ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಾಗಿದೆ.

ಆಧುನೀಕರಣವು ಸರಕು ಸಾಗಾಟ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯಾಣದ ವೇಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ಇದು ಸಮಯದ ಉಳಿತಾಯ ಹಾಗೂ ತನ್ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕ ಗಳಿಕೆಗೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಆಧುನಿಕ ವಾರ್ತಾವಿನಿಮಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಜೀವನಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಸುರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದುದಲ್ಲದೆ ಸರಕಾರದ ಸೇವೆಗಳು ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಲಭಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾದುವು.

ಆಧುನೀಕರಣವೆಂಬುದು ಕೇವಲ ನೂತನ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುರಕ್ಷೆ, ನೂತನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆಧುನೀಕರಣದ ಭಾಗವಾಗಿವೆ.

ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ (Self-reliance)

ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈತೋಟವಿದೆಯೇ? ಕಿರುಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕೃಷಿಮಾಡುವವರಿಗೆ ತರಕಾರಿಗಾಗಿ ಇತರರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇದರ ಮೂಲಕ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೀವು ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಿ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ವಿದೇಶಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದು ಬಡತನ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೃಷಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸೇವಾ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಗಳಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ವಿದೇಶ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಮೂಲಭೂತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಚೈತನ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಮತ್ವ (Equity)

ನಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಯಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿರಿ.

- ❖ ಆಹಾರ
- ❖ ಬಟ್ಟೆ
- ❖ ವಸತಿ
- ❖ ಶಿಕ್ಷಣ
- ❖
- ❖

ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಪೌರರಿಗೂ ಮೂಲಭೂತ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಾದ ಆಹಾರ, ಬಟ್ಟೆ, ವಸತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಆರೋಗ್ಯ ಸುರಕ್ಷೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸಂಪತ್ತಿನ ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾದ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುವುದು ಸಮತ್ವದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಆಧುನೀಕರಣ, ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗಳ ಪ್ರಯೋಜನವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಲಭಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸಮತ್ವವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

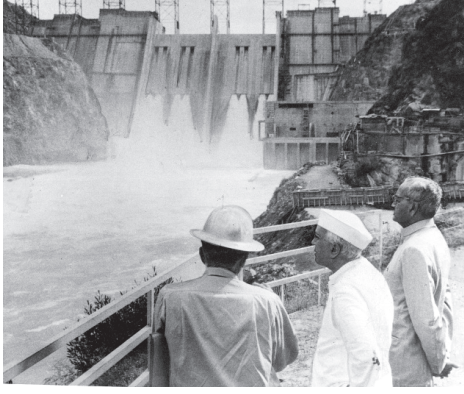

ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ ಮತ್ತು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು (Planning Commission & Five Year Plans)

ನಾವು ಚರ್ಚಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 1950 ಮಾರ್ಚ್ 15ರಂದು ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವು ಮಸೂದೆಯೊಂದರ ಮೂಲಕ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೂ ಒಬ್ಬ ಪೂರ್ಣಕಾಲಿಕ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನೂ ಕೇಂದ್ರ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ನೇಮಿಸುವ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರೂ ಸೇರಿರುವ ಸಮಿತಿಯೇ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಸೋವಿಯತ್ ಯೂನಿಯನ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನೆಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಭಾರತವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ. ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹಾಗೂ ಮಿಶ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಮಾಡಲು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಲಯಕ್ಕೆ

ಪರಿಗಣನೆಯನ್ನಿತ್ತು ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಗುರಿ ತಲುಪುವುದು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

“ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ಭಾರತದ
ವಿಕಾಸದ ಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗಿವೆ.”

ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ

ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ. ಬಾಕ್ಸಾನಂಗಲ್ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಒಂದನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದರು. ಬಾಕ್ಸಾನಂಗಲ್ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆಹರೂರವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತವೆ. 1951-56ರ (ಪ್ರಥಮ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ) ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿವಲಯಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. 1956-61ರ ಎರಡನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೂ 1961-66ರ ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೂ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು.

ವಿವಿಧ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅಲ್ಪಂ ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ಒಂದು ಹಾಗೂ ಎರಡನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಾಗಲೂ ಭಾರತದ ಆಹಾರ ಕೊರತೆಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಾಗ

ಕೃಷಿವಲಯದ ಪ್ರಗತಿ ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿರಿಸಿದರು. 1960 ರಿಂದ 1970ರ ವರೆಗಿನ ಒಂದನೇ ಹಂತದಲ್ಲೂ 1970ರಿಂದ 1980ರ ವರೆಗಿನ ಎರಡನೇ ಹಂತದಲ್ಲೂ ಕೃಷಿರಂಗದಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹಸಿರುಕ್ರಾಂತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ಯುತ್ತಾದನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ ಬೀಜ, ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ, ಕೀಟನಾಶಕ, ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಎಂಬವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಾದ ಬೃಹತ್ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ (Green Revolution) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭತ್ತ ಮತ್ತು ಗೋಧಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಹಾಗೂ ವಿದೇಶ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯಂತೆಯೇ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿರಿಸಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಧವಳ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು.

ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ವಲಯದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿರಿಸಿ ನೀಲ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದರು.

ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಯೋಜನೆಗಳು, ಅವುಗಳ ಕಾಲಾವಧಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿರಿ.

ಯೋಜನೆ	ಕಾಲಾವಧಿ	ಉದ್ದೇಶ
ಒಂದನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	1951-56	ಕೃಷಿರಂಗದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
ಎರಡನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	1956-61	ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	1961-66	ಆಹಾರ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ
ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	1969-74	ಸ್ಥಿರತೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ
ಐದನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	1974-79	ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ
ಆರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	1980-85	ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ರಂಗದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು.
ಏಳನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	1985-90	ಆಧುನೀಕರಣ, ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ

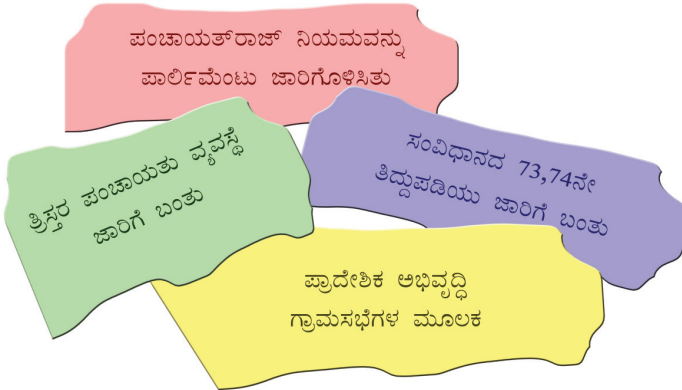
ಎಂಟನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	1992 97	ಮಾನವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
ಒಂಭತ್ತನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	1997 02	ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿಕಾಸ ಹಾಗೂ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನೆ
ಹತ್ತನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	2002 07	ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
ಹನ್ನೊಂದನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	2007 12	ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
ಹನ್ನೆರಡನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	2012 17	ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

1950ರಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ರೂಪಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ಯೋಜನೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಉಂಟಾದುವು. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನೆಯು ಈ ಬದಲಾವಣೆಯ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನೆ

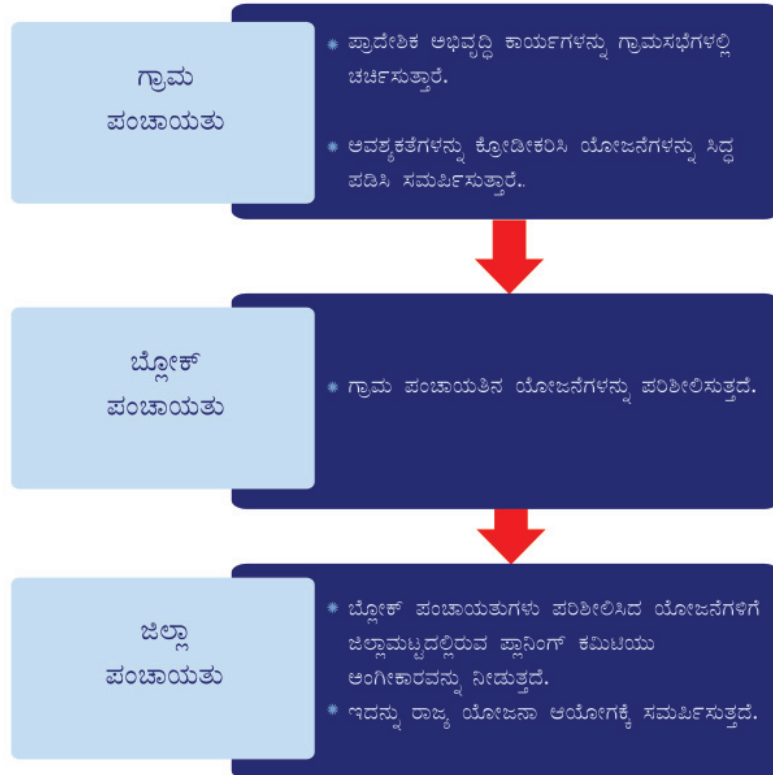
ಕೊಲಾಷನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ. ಯಾವ ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೊಲಾಷಿನಲ್ಲಿ ಪರಾಮರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ❑ ಸಂವಿಧಾನದ 73, 74ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ
- ❑ ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್
- ❑ ತ್ರಿಸ್ತರ ಪಂಚಾಯತ್
- ❑ ಗ್ರಾಮಸಭೆ

1992ರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಿಂದ ಮಂಜೂರಾತಿ ಪಡೆದು 1993ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಂವಿಧಾನದ 73, 74ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ನಿಯಮಗಳು ತ್ರಿಸ್ತರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಒಂಭತ್ತನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಈ ಬದಲಾವಣೆಯು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನೆಗೆ ನಾಂದಿಯನ್ನು ಹಾಡಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನಾ ರೀತಿಯು ಈ ವರೆಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲು ತ್ರಿಸ್ತರ ಪಂಚಾಯತುಗಳಿಗೂ ನಗರಸಭೆಗಳಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸಭೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪಾತ್ರವಿದೆ. ಗ್ರಾಮಸಭೆಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕುರಿತು ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿರುವಿರಲ್ಲವೇ.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತ್ರಿಸ್ತರ ಪಂಚಾಯತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತು, ಬ್ಲೋಕ್ ಪಂಚಾಯತು, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತು ಎಂಬ ಮೂರು ಸ್ತರಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರವಿದೆ. ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪ್ಲೋಚಾರ್ಟ್‌ನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

ಪೋರ್ಚುಗಲ್‌ನು ವಿಶ್ವೇಷಿಸಿ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ನೂತನ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು

ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು 2014 ಡಿಸೆಂಬರ್ 31ರಂದು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 'ನೀತಿ ಆಯೋಗ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಪುನರ್ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿತು. 2015 ಜನವರಿ 1 ರಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ "ನೀತಿ ಆಯೋಗ" (National Institution for Transforming India - NITI Aayog)ದ ರಚನೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಡಳಿತ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು, ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಗವರ್ನರ್‌ಗಳು, ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ನೇಮಿಸುವ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಬ್ಬರು ಅರೆಕಾಲಿಕ ಸದಸ್ಯರು, ನಾಲ್ವರು ಅನೌದ್ಯೋಗಿಕ ಸದಸ್ಯರು, ಓರ್ವ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಧಾನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ಇದರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ನೇಮಿಸುವ ನಾಲ್ವರು ಕೇಂದ್ರಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನೌದ್ಯೋಗಿಕ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನೀತಿ ಆಯೋಗದ ಉದ್ದೇಶಗಳು

- ❶ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸೇವಾವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡುವುದು.
- ❶ ಕೃಷಿ ವಲಯವನ್ನು ಮಿಶ್ರಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಗತಿಯತ್ತ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುದು.
- ❶ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ❶ ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತೀಯರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ❶ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಗರಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸುವುದು.
- ❶ ಜಾಗತಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಹಾಗೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಶಕ್ತಿಗಳ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ದೇಶವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

ಕ್ರೋಡೀಕರಣ

- ❶ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಯೋಜನೆಯು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ❷ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.
- ❸ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ.
- ❹ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಮೇಲ್ನೋಟವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು.
- ❺ 'ನೀತಿ ಆಯೋಗ' ಎಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಈಗ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಮೇಲ್ನೋಟವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ❻ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ❼ ಭಾರತದ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿವೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಪಡುವವುಗಳು

- ❶ ಯೋಜನೆಯ ಮೈಲುಗಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದು.
- ❷ ಯೋಜನೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ವಿವರಣೆ ನೀಡುವುದು.
- ❸ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು.
- ❹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು.
- ❺ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಭಾರತವು ಗಳಿಸಿದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು.
- ❻ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದು.
- ❼ 'ನೀತಿ ಆಯೋಗ'ದ ರಚನೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದು.
- ❺ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೀರಿದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು.

ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವ

- ❖ ಯೋಜನೆ ಎಂದರೇನು?
- ❖ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳು ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರಿ.
- ❖ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಯಾವುವು?
- ❖ “ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಾಧನೆಗಳು” ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಕಿರುಪ್ರಬಂಧವೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ಮುಂದುವರಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

- ❖ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯಾಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆ ನಡೆಸಿದ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವರದಿ ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ಸ್ವಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

	ಪೂರ್ಣವಾಗಿ	ಭಾಗಿಕವಾಗಿ	ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕು
ಯೋಜನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.			
ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಹಾಗೂ ನೀತಿ ಆಯೋಗದ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ವಿಶದೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.			
ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳ ಕುರಿತು ವಿಶದೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.			
ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ತಿಳಿಯಲು ಹಾಗೂ ನಿಗಮನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.			
ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಇದು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.			
ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.			
ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.			

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಜಲ

ಮಾರ್ಚ್ 22 ಜಾಗತಿಕ ಜಲದಿನ

?

ನಾಳೆಯೂ
ಇದೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ
ಇರಬಹುದೇ?

ನಾಳೆ ಏನು?

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವಜಾಲಗಳ ಉದ್ಭವದ ಕುರಿತು ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಕಲಿತಿರುವುದು ನೆನಪಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಜೀವಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ವಾಯುವಿನಂತೆಯೇ ನೀರು ಕೂಡ ಅತಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಜಾಗತಿಕ ಜಲದಿನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಮೇಲೆ ನೀಡಿದ ಪೋಸ್ಟರನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ. ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿರುವ ಜಲವೆಂಬ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ

ಲಭ್ಯತೆಯ ಕುರಿತು ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಪೋಸ್ಟರ್ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಆತಂಕವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಎಲ್ಲ ಜೀವಜಾಲಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅತಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ.

ಜೀವಜಲ

ಭೂಮಿಯು ಸೌರವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಗಳಿರುವ ಗ್ರಹವಾಗಿದೆ. ಜೀವಿಯು ಮೊತ್ತಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಜಲದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಯಿತೆಂದು ಊಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಜಲವು ತಣ್ಣಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವಾಗ ಸಾಂದ್ರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಶೇಷತೆಯಿಂದಾಗಿ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯಿಂದಾವೃತವಾದ ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯ ಪದರುಗಳಡೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಶೀತವಲಯದ ಜಲಾಶಯಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಣ್ಣಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಜಲಜೀವಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸತ್ತು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಜಲವು ಯಾವೆಲ್ಲ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿದ್ದೀರಲ್ಲವೇ.

ಭೂಮಿಗೆ ಜಲಗ್ರಹ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದೆ. ಆ ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನಾಗಿರಬಹುದು? ನೀಡಿರುವ ಚಿತ್ರ (ಚಿತ್ರ 12.1)ವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ಭೂಮಿಯ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತಾರದ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗವೂ ಜಲದಿಂದಾವೃತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೀಗೆ

ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಲ್ಲವೇ? ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯ ಶೇಕಡಾ 71 ಭಾಗವೂ ಜಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಿಂದ ನೋಡುವಾಗ ಭೂಮಿಯೊಂದು ನೀಲಗೋಲವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀಲಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ಸಾಗರಗಳಾಗಿವೆ.

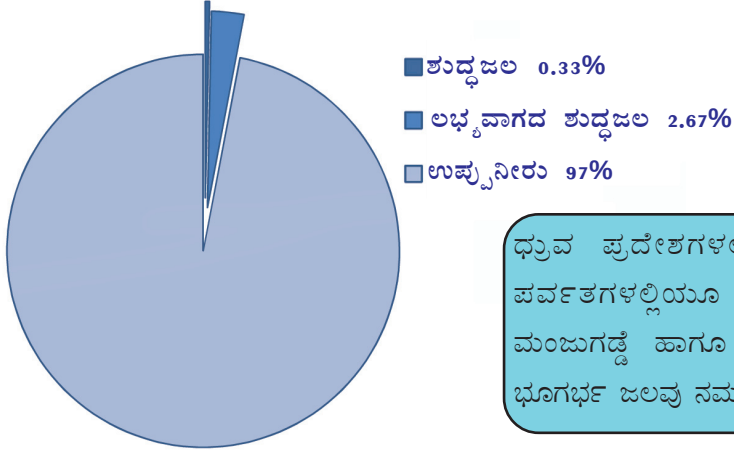
ಚಿತ್ರ 12.1

ಸಾಗರಗಳಲ್ಲದೆ ಇತರ ಯಾವೆಲ್ಲ ಜಲಮೂಲಗಳ ಕುರಿತು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ?

❖ ನೀರೊರತೆಗಳು

❖

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಡಯಾಗ್ರಾಂನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ.

ಧ್ರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉನ್ನತ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭೂಗರ್ಭ ಜಲವು ನಮಗೆ ಲಭಿಸದ ಶುದ್ಧಜಲವಾಗಿದೆ.

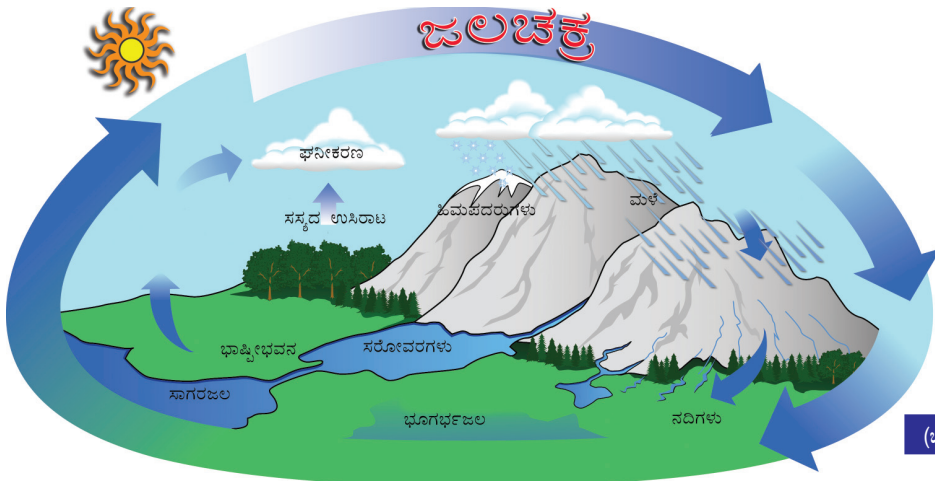

- ❖ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವುದು ಉಪ್ಪುನೀರೋ ಶುದ್ಧನೀರೋ?
- ❖ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ಜಲದ ಎಷ್ಟು ಶೇಕಡಾ ಉಪ್ಪುನೀರಿದೆ?
- ❖ ಮಾನವನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಶೇಕಡಾ ಶುದ್ಧಜಲವು ಲಭಿಸುತ್ತದೆ?

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣವು ತುಂಬ ಕಡಿಮೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಲಿವೆ.

ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ ಈ ಶುದ್ಧಜಲವೂ ಮುಗಿದು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹೊಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧನೀರು ಪುನಃ ಪುನಃ ತುಂಬುವುದು ಹೇಗೆ?

ಜಲಚಕ್ರ (Water Cycle)

ಚಿತ್ರ 12.2ನ್ನು ನೀರಿಕ್ಷಿಸಿ ಜಲವು ಯಾವೆಲ್ಲ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಅನಂತರ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

- ❶ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿಗೆ ಸೂರ್ಯತಾಪ ಬಿದ್ದಾಗ ಏನು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ?
- ❷ ನದಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸರೋವರಗಳಿಗೆ ನೀರು ತಲುಪುವುದು ಹೇಗೆ?
- ❸ ಈ ಜಲವು ಅನಂತರ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?

ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ಮೈಜಲ ಮತ್ತು ಭೂಗರ್ಭಜಲವೆಂದು ಎರಡಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು.

ಸಾಗರ, ನದಿ, ಹಿನ್ನೀರು, ಸರೋವರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯ ಜಲಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಜಲಮಟ್ಟವು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ. ಬಾವಿ, ಕೆರೆ, ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಭೂಗರ್ಭ ಜಲಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ.

ಮಣ್ಣಿನೊಳಗಿನ ಜಲ

ಮಳೆಯು ಮಣ್ಣಿಗೆ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಮಳೆ ಹನಿಗಳು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರಂಧ್ರಗಳೊಳಗೆ ಸೋಸಿ ಇಂಗುವುದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ

ಅನೇಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮರಂಧ್ರ (Pore spaces)ಗಳಿವೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರಂಧ್ರಗಳಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಚ್ಚಿದ್ರತೆ(Porosity) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆವೇಮಣ್ಣು ಸಚ್ಚಿದ್ರತೆಯಿರುವ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೊಂದು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ರಂಧ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಯು ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಮಳೆಯ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಇತರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ತೇವವು ತಲುಪಿದಾಗ ಈ ರಂಧ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಕೆಲವು ವಿಧದ ಶಿಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಚ್ಚಿದ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಶಿಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ರಂಧ್ರಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಶಿಲೆಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜಲಲಭ್ಯತೆ ಇರಬಹುದಷ್ಟೇ. ರಂಧ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಜಲಕ್ಕೆ ಸಂಚರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಶಿಲೆಗಳ ಈ ವಿಶೇಷ ಗುಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶ್ಯತೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪ್ಯತೆ (Permeability) ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಚ್ಚಿದ್ರತೆಯಿರುವ

ಹಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯಾದ ನೀರು ಭೂಗರ್ಭದಿಂದ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಹರಿಯುವುದಿದೆ. ಇಂತಹ ನೀರ ಹರಿವುಗಳನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನ ಚಿಲುಮೆಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಮರುಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಲಭಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಗಳೇ ಓಯಸಿಸ್‌ಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಓಯಸಿಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರಿಸಿ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರು ಜನವಾಸ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ.

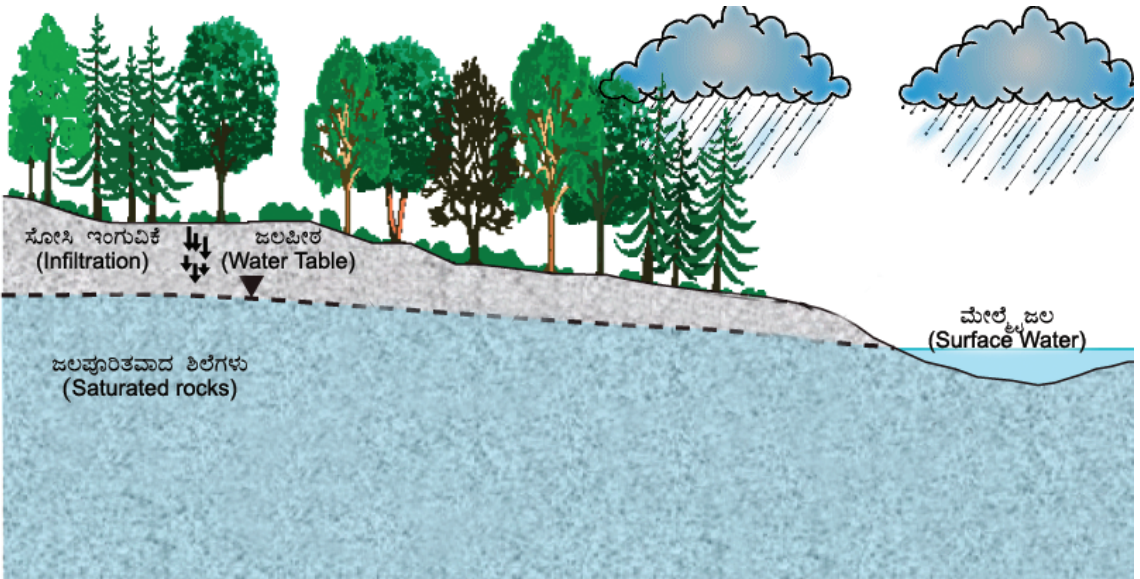

ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೋಸಿ ಇಂಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಏರ್ಪಡಿಸಿದೆ. ಮಳೆನೀರು ಮಣ್ಣಿನ ತಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೋಸಿ ಇಂಗುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಿದಾಗ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಾವಿಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ಇತರ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಗುಂಡಿ ತೋಡುವುದನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಿರಬಹುದು. ಆಳ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ತೇವಾಂಶ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆಳವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ? ಶಿಲೆಗಳ ರಂಧ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವ ಜಲವು ಬಾವಿಗೆ ಇಳಿದು ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ತುಂಬುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ರಂಧ್ರಗಳೂ ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಜಲಸಮೃದ್ಧಿಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯ ಆಳದಲ್ಲಿರುವ ಜಲಸಮೃದ್ಧವಾದ ಭಾಗದ ಮೇಲ್ತಳವನ್ನು ಜಲಪೀಠ (Water table) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುವ ಜಲವೇ ಭೂಗರ್ಭಜಲ(Underground water).

ಅಕ್ಕೂಫರ್‌ಗಳು (Aquifers).

ಮೇಲ್ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ತಳಕ್ಕೆ ಇಂಗುವ ಜಲವು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ರಂಧ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಶಿಲಾಪದರುಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನೀರಿನ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕೂಫರ್ (Aquifers) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವ ಜಲವು ಬಾವಿಯ ಮೂಲಕ ನಮಗೆ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಜಲಪೀಠ ಮೇಲಕ್ಕೇರುತ್ತದೆ. ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಳಕ್ಕಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಾಗಿರಬಹುದು?

ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಿಧ

ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದಿರಲ್ಲವೇ?

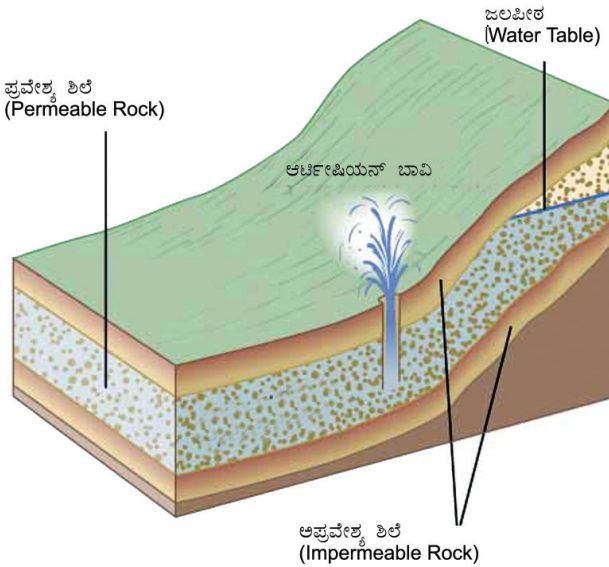
ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಜಲಪೀಠದ ಮೇಲ್ತಳವೇ ಬಾವಿಯ ಜಲಮಟ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಜಲಪೀಠದ ಆಳವು ಅಧಿಕವಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ತೋಡುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಯು ಸೂಕ್ತವಾದುದಾಗಿದೆ. ಯಂತ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಆಳಕ್ಕೆ ಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಕೊರೆದು ಕೊಳವೆಬಾವಿ (Tube well) ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜರಡಿ ಬಾವಿಗಳು (Filter point wells)

ಹೊಗೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕಡಿಮೆ ಆಳದ ಬಾವಿಗಳೇ ಜರಡಿ ಬಾವಿ (Filter point wells)ಗಳಾಗಿವೆ.

ಆರ್ಟೀಷಿಯನ್ ಬಾವಿಗಳು (Artesian Wells)

ಅಪ್ರವೇಶ್ಯವಾದ ಎರಡು ಶಿಲಾಪದರುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರವೇಶ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಒಂದು ಶಿಲಾಪದರು ಇದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸೋಣ. ಈ ಶಿಲಾಪದರವನ್ನು ತೋಡಿದಾಗ ಒತ್ತಡದಿಂದಾಗಿ ಜಲವು ಅದರ ಮೂಲಕ ಮೇಲಕ್ಕೇರಿ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಆರ್ಟೋಸಿಯನ್ ಬಾವಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರವೇಶ್ಯತೆಯಿರುವ ಶಿಲಾಪದರುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಭಾಗದಿಂದ ನೀರು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನೀರು ಲಭಿಸುತ್ತದೆ.

ನೀರೊರತೆ (Spring)

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಹಿತ್ತಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಗುಡ್ಡದ ಇಳಿಜಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಒರತೆಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಂಡಿರುವಿರಲ್ಲವೇ? ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇತರ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಬತ್ತಿಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಜಲಪೀಠವು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಭೂಮಿಯ ಒಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲ್ಮೈಯ ಮೂಲಕ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಇದುವೇ ನೀರೊರತೆ (Spring) ಆಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹರಿಯುವ ನೀರು ಬಿಸಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನ ಚಿಲುಮೆ (Hot Spring) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಗೀಸರುಗಳು(Geyzers)

ಗೀಸರುಗಳೆಂದರೆ ಭೂಗರ್ಭದಿಂದ ನಿಶ್ಚಿತ ಸಮಯದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿನೀರು ಹಾಗೂ ನೀರಾವಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹರಿಯುವ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿದೆ. ಉದಾ: ಅಮೇರಿಕಾದ ಯೆಲ್ಲೋಸ್ಟೋನ್ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಪಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಓಲ್ಡ್ ಫೈತ್‌ಫುಲ್ ಗೀಸರು.

ಒತ್ತಡದಿಂದಾಗಿ ನೀರು ಮೇಲಕ್ಕೇರಿ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ತಲುಪುವಂತೆ ಬಾವಿಗಳು ಫ್ರಾನ್ಸಿನ ಆರ್ಟೋಯಿಸ್ (Artois) ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದುವು. ಅನಂತರ ಜಗತ್ತಿನ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂತಹ ಬಾವಿಗಳು ಆರ್ಟೋಸಿಯನ್ ಬಾವಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು.

ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಸುರಂಗ ಬಾವಿಗಳು (Horizontal wells)

ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಸರಗೋಡು ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರು ಸುರಂಗ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಗುಡ್ಡಗಳ ತಪ್ಪಲುಗಳಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಒಳಕ್ಕೆ

ತೋಡುವ ಮೂಲಕ ಇಂತಹ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹ ಸುರಂಗ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹರಿದು ಬರುವುದೇ ಇದರ ಹಿರಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅರೇಬಿಯನ್‌ರೊಂದಿಗಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧವು ಈ ವಿದ್ಯೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಲುಪಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ.

ಬಿಸಿನೀರಿನ ಚಿಲುಮೆ-ಮಣಕರನ್-ಹಿಮಾಚಲಪ್ರದೇಶ

ಗೀಸರ್- ಯೆಲ್ಲೋಸ್ಪ್ರಿಂಗ್ಸ್ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಪಾರ್ಕ್- ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕ

ಭೂಮಿಯೊಳಗಿನ ಬಿರುಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಒಳಕ್ಕೆ ಹರಿಯುವ ಜಲವು ಮ್ಯಾಗ್ಮಾದ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಬಿಸಿನೀರಿನ ಚಿಲುಮೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗೀಸರುಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಸಿಹಿನೀರಿನ ತಟಾಕಗಳು

ಸಿಹಿನೀರಿನ ತಟಾಕಗಳೆಂದರೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯ ಜಲವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿವೆ. ಬಯಲುಗಳು, ಕೆರೆಗಳು, ಜವುಗು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮುಂತಾದ ತಗ್ಗಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸಿಹಿನೀರಿನ ತಟಾಕಗಳೆಂಬ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುವ ಜಲವು ಭೂಗರ್ಭಜಲದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಜಲಸಂಗ್ರಾಹಕಗಳಾದ ಸಿಹಿನೀರಿನ ತಟಾಕಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣು

ಹಾಕಿ ಸಮತಟ್ಟುಮಾಡುವುದು ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿದಂತಹ ಅನೇಕ ಪರಿಸರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

- ❶ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ❷ ಸಣ್ಣಪ್ರಮಾಣದ ಮಳೆಯೂ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆರೆಯನ್ನು ಉಕ್ಕುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಸಿಹಿನೀರಿನ ತಟಾಕ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು

ಸಿಹಿನೀರಿನ ತಟಾಕಗಳ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯದ ಕುರಿತು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಜಾಗತಿಕ ಸಿಹಿನೀರು ತಟಾಕ ದಿನದಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲೊಂದು ಚಿತ್ರಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿರಿ.

ಸ್ವರೂಪಿಸಿದಿಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಭಾಗಿಗಳಾಗಿರಿ.

ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿರಿ.

ಮಾನವರ, ಸಸ್ಯಗಳ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಜೀವಜಾಲಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧಜಲವು ಅತಿ ಅಗತ್ಯ. ಜಲದ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿರಿ.

ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

ಕುಡಿಯಲು ಒಂದು ಬಿಂದು ನೀರೂ ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿ

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಜಲವು ತುಂಬ ಕಡಿಮೆಯೆಂದು ನೀವು ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿರುವಿರಿ. ನಮಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿರುವಂತಹ ಶುದ್ಧಜಲಮೂಲಗಳು ಕೂಡಾ ಇಂದು ಹಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬತ್ತಿಬರಡಾಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿವೆ.

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು ಜಲದ ಪ್ರಮಾಣವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುವಾಗ ಜಲದ ತಲಾ ಲಭ್ಯತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜಲದ ಬಳಕೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದು ಜಲಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತದೆ.

ನೀರಿಗೂ ಎ.ಟಿ.ಎಂ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಕನಕಪುರದಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೂ ಎ.ಟಿ.ಎಂ.ನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಬರಗಾಲದಿಂದಾಗಿ ಭೂಗರ್ಭಜಲದ ಲಭ್ಯತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾದ ಕಾರಣ ಮೂವತ್ತಮೂರು ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಡೆಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮುಂಬೈಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಜಲಮಾಲಿನ್ಯ

ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು (ಚಿತ್ರ 12.3) ಗಮನಿಸಿರಿ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ಜಾಗತಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಜಲದಲ್ಲಿ ನಿಕೇಪಿಸುತ್ತವೆ.

ಚಿತ್ರ 12.3

ಜಲಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಯಾವುವು?

❖ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಹೊರಹಾಕುವಂತಹ ಮಾಲಿನ್ಯಗಳು

❖

ಜಲದ ಭೌತಿಕಗುಣಗಳಲ್ಲಿ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕವಾದ ವಿಶೇಷತೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಹಾನಿಕಾರಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯೇ ಜಲಮಾಲಿನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿರುವ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಜಲಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ಜಲಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಷೇಧ ನಿಯಂತ್ರಣ ನಿಯಮವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಜಲಮಾಲಿನ್ಯದ ಕುರಿತು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕಾವರದಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಿರಲ್ಲವೇ.

ಜಲಮಾಲಿನ್ಯದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು

ಜಲಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದೆಂಬುದು ಜಗತ್ತು ಇಂದು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿದೆ. ಜಲಮಾಲಿನ್ಯವು ಶುದ್ಧ ಜಲದ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿ

ಬಾಧಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಗೂ ವಾಯುವಿನ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವಜಾಲಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಇದು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು.

ಜಲಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ?

ಶುದ್ಧವಾದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಲಭಿಸಬೇಕಾದುದು ಜನರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಾಗಿ ಬದಲಾಗಬೇಕು.

ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಶುದ್ಧ ಜಲವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಅತಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಿಶ್ಚಿತ ಸಮಯಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಶುಚಿಗೊಳಿಸದ ಹಾಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಸಂರಕ್ಷಿಸದಂತಹ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಟ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜುಮಾಡುವ ಜಲಮೂಲಗಳ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನೂ ಖಾತರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಜಲಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಇವರು ಜಲಮೂಲಗಳ ಸ್ನೇಹಿತರು

**ಬೇಸಗೆ ಕಾಲ
ಸೋತುಹೋಯಿತು**

**ನೀರಿಗಾಗಿ ದ್ವೀಪ
ಮಾಡುವುದು**

ಇಂಗು ಗುಂಡಿಗಳು ಜಯಗಳಿಸಿದವು

ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪತ್ರಿಕಾ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಿರಲ್ಲವೇ. ಜಲವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಮಹತ್ವದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಇವುಗಳು ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಕೃತಿಯು ನಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಶುದ್ಧಜಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಮಳೆಯಿಂದ ಲಭಿಸುವ ಈ ಶುದ್ಧಜಲವನ್ನು ಫಲಪ್ರದವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ನಮಗೆ ಶುದ್ಧಜಲಕ್ಕಾಮವನ್ನೂ ಬರಗಾಲವನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಹಂತದವರೆಗೆ ನೆರೆಯನ್ನೂ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು. ಮಣ್ಣು ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಜಲಸಂಗ್ರಾಹಕವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಿಂದು ಮಳೆನೀರನ್ನು ಅದು ಬೀಳುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಗಿಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಜಲಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವವಾಗಿದೆ.

ಮಳೆನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ

ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ 300 ಸೆಂಟಿಮೀಟರಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ಮಳೆ ಲಭಿಸುವ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಬೇಸಗೆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಜಲ ಕ್ಷಾಮವು ತೀವ್ರವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸಂಭವಿಸಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಕೇರಳವು ಧಾರಾಳ ಮಳೆ ಲಭಿಸುವ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಗಿದೆ. ವಾತಾವರಣ ಮಲಿನಗೊಳ್ಳದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆನೀರು ಅತ್ಯಂತ ಶುದ್ಧವಾದ ಜಲವಾಗಿದೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 120 ಘನ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಜಲವು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗಿ ಸುರಿಯುತ್ತದೆ.

ಕೇರಳದ ಭೂಸ್ವರೂಪದ ಕುರಿತು ನೀವು ಕೆಳಗಿನ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿರುವಿರಲ್ಲವೇ? ಕೇರಳವು ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮದಡೆಗೆ ಇಳಿಜಾರಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಲಭಿಸುವ ಮಳೆಯ 70 ಶೇಕಡವೂ ಅತಿ ವೇಗದಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾದ ಅರಣ್ಯಗಳು, ಕೆರೆಗಳು, ಸಿಹಿನೀರಿನ ತಟಾಕಗಳು ಹಾಗೂ ಬನಗಳು ಹರಿದು ಹೋಗುವ ಮಳೆನೀರನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗಿಸಲು ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮಾನವನ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪಗಳು ಈ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿಸುತ್ತವೆ. ಆದಕಾರಣ ಇಂದು ಮಳೆನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಳೆನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು (ಮಳೆಕೊಯ್ಲು) ಶುದ್ಧಜಲಕ್ಷಾಮವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಹಲವು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಮಳೆನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು.

- ❶ ಸೂರು ಮಳೆಕೊಯ್ಲು ವಿಧಾನ
- ❷ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಜಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು.

ಸೂರು ಮಳೆಕೊಯ್ಲು

ಕಟ್ಟಡಗಳ ಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆನೀರನ್ನು ಜಲಸಂಗ್ರಾಹಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಗೆ ಇಂಗಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಭೂಗರ್ಭಜಲದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು.

ಮಳೆಕೊಯ್ಲುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ನೀರಿನ ಕೊಯ್ಲು

ಮಳೆನೀರು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯ ಮೂಲಕ ಹರಿದುಹೋಗದೆ ಮಣ್ಣಿನ ತಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಇಂಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದು.

- ❶ ಸಿಹಿನೀರಿನ ತಟಾಕಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು
- ❷ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು
- ❸ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸುವುದು

- ❶ ಬಹುಹಂತದ ಕೃಷಿ
- ❷ ತಟ್ಟು ಕೃಷಿ
- ❸ ಹೊದಿಕೆ ಹಾಕುವುದು
- ❹ ತಡೆಗೋಡೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ
- ❺ ಬೇಲಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ
- ❻ ಇಂಗು ಗುಂಡಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ

ನೀರು ಮಣ್ಣಿನ ತಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಇಂಗುವಂತೆ ನಾವು ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಲಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯವೂ ಮಣ್ಣುಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯವೂ ಆಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಜಲಸಂರಕ್ಷಣೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ಜಲದ ಮರುಬಳಕೆ

ಅಡುಗೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಹೊರಗೆ ಹರಿಯಬಿಡುವ ನೀರನ್ನು ಹಿತ್ತಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ನೀರುಣಿಸಲು ಬಳಸಬಹುದು. ಇಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಗುಣಗಳು ಯಾವುವು?

- ❶ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಇನ್ನಿತರ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು.

❷

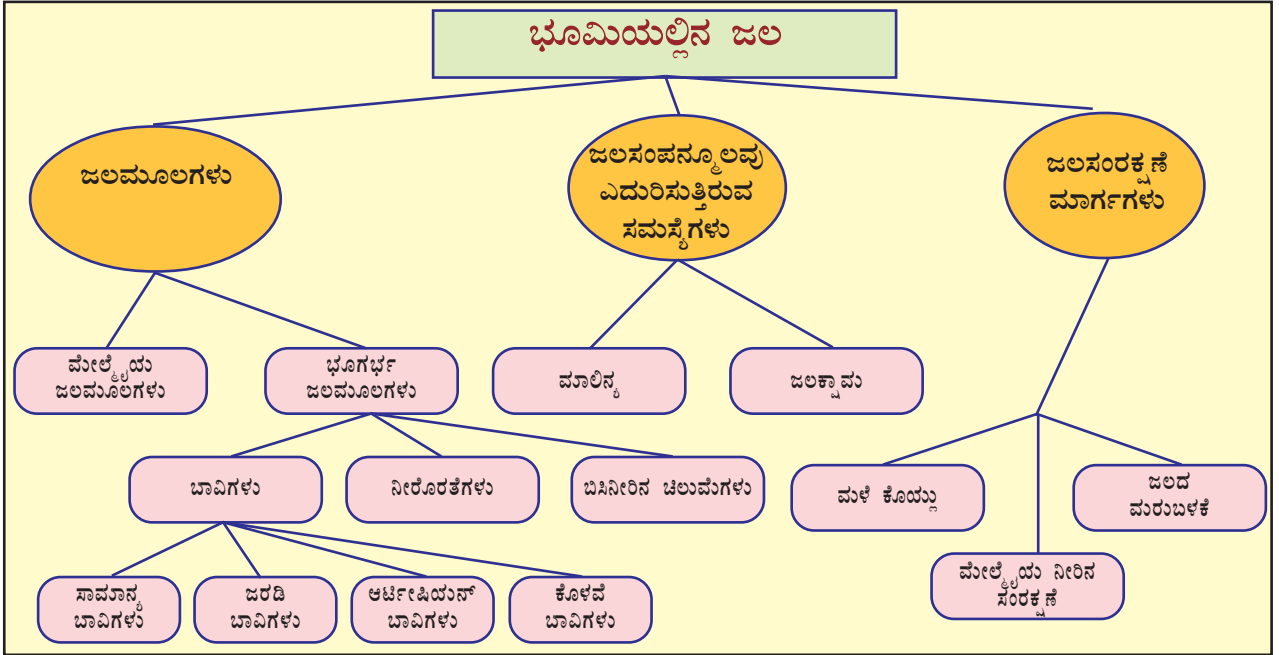
ಸಮಾಜವನ್ನು ಜಲಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಯಾವ ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರತರಾಗಬಹುದೆಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಸೂಚಕಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಬಹುದು.

- ❶ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಜಲಸಂರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು.
- ❷ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಜಲಸಂರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು.
- ❸ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಜಲಸಂರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಜನಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು.
- ❹ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ/ನಗರದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬಹುದಾದ ಜಲಸಂರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಜನಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು.

ನಮಗೆ ಈ ಮೊದಲಿನ ಪೋಸ್ಟರಿನ ಕಡೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗೋಣ.

ಜಲಮೂಲಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಖಾತರಿಪಡಿಸಲು ನಿಮಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ?

ಕ್ರೋಡೀಕರಣ

- ❶ ಜಲವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜೀವಜಾಲಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಮೂಲವಾಗಿದೆ.
- ❷ ಭೂಮಿಯ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಶೇಕಡಾ 71 ಭಾಗವು ಜಲವಾಗಿದೆ.

- ❖ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜಲಮೂಲಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
- ❖ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಜಲದ ಪ್ರಮಾಣವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.
- ❖ ಜಲಚಕ್ರವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಜಲಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಕ್ರಮೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ಜಲದ ಕ್ಷಾಮ, ನೆರೆ, ಮಾಲಿನ್ಯ ಎಂಬವುಗಳು ಪ್ರಧಾನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗಿವೆ.
- ❖ ಮಾನವನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಜಲಮೂಲಗಳು ಮಲಿನಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ.
- ❖ ಜಲಕ್ಷಾಮವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮಳೆಕೊಯ್ಲು ಅತ್ಯಧಿಕ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಜಲಸಂರಕ್ಷಣೆಯು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಪಡುವವುಗಳು

- ❖ ಭೂಮಿಯು ಜಲಗ್ರಹವಾದರೂ ಶುದ್ಧಜಲದ ಪ್ರಮಾಣವು ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಸಮರ್ಥಿಸುವುದು.
- ❖ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಲಭ್ಯತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು.
- ❖ ಶುದ್ಧ ಜಲದ ಮೂಲಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ವಿವರಿಸುವುದು.
- ❖ ಜಲಚಕ್ರ ಎಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ಚಿತ್ರದ ಮೂಲಕ ಮಂಡಿಸುವುದು.
- ❖ ಭೂಗರ್ಭಕ್ಕೆ ಜಲವು ಇಂಗಿಹೋಗುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಶಿಲೆಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿದೆಯೆಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ವಿವರಿಸುವುದು.
- ❖ ವಿಶೇಷತೆಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸುವುದು.
- ❖ ಸಿಹಿನೀರಿನ ತಟಾಕಗಳ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಿಶದೀಕರಿಸುವುದು.
- ❖ ಜಲದ ವಿವಿಧ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡುವುದು.
- ❖ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾಲಿನ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿಗಮನಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು.
- ❖ ವಿವಿಧ ಮಳೆ ಕೊಯ್ಲುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು.
- ❖ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಜಲಸಂರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗುವುದು.

ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವ

- ❖ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜಲವು ಮೂರು ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

- ❖ ಜಲಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ವಿಶೇಷತೆಗಳಿವೆ. ಜಲದ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ.
- ❖ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಜಲಗ್ರಹವೆನ್ನಲು ಕಾರಣವೇನು?
- ❖ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶುದ್ಧಜಲದ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಜಲಚಕ್ರದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರಿ.
- ❖ ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಜಲಸಂರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಾಧಿಸುತ್ತವೆ?
 - ಎ) ತಡೆಗೋಡೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ
 - ಬಿ) ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಹಾಕುವುದು
 - ಸಿ) ಇಂಗುಗುಂಡಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ
 - ಡಿ) ಬಯಲುಗಳಿಗೆ ಮಣ್ಣುಹಾಕಿ ತುಂಬಿಸುವುದು
- ❖ ಜಲಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಎರಡು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.
- ❖ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಶುದ್ಧಜಲಮೂಲಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರಿ.

ಮುಂದುವರಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

- ❖ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಒಂದು ಶುದ್ಧಜಲಮೂಲವನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಿರುವ ಕಾರ್ಯಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರಿ.

	ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ	ಭಾಗಿಕವಾಗಿ	ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕು
ಜಲಗ್ರಹವಾದರೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಜಲದ ಪ್ರಮಾಣವು ಪರಿಮಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು.			
ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.			
ಸಿಹಿನೀರಿನ ತಟಾಕಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಅರಿವಾಯಿತು.			
ಜಲಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕಿರುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.			
ಜಲಸಂರಕ್ಷಣಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು.			
ಜಲಸಂರಕ್ಷಣೆಯು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಮನೋಭಾವವು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತು.			

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು

ಎಂದಿನಂತೆಯೇ ಒಂದು ಅನುಭವದ ವಿವರಣೆಯೊಂದಿಗೆ
ಅಂದೂ ಅಧ್ಯಾಪಿಕೆಯು ತರಗತಿ ಆರಂಭಿಸಿದರು:

ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ 28 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದು
ರಜಾದಿನದಂದು ಶಾಲೆಯ ಅಂಗಣದಲ್ಲಿರುವ ಮಾವಿನ ಮರದ
ಕೆಳಗೆ ಸೇರಿದರು. ಅವರು ಶಾಲೆಯ ಪರಿಸರ ಕ್ಲಬ್ಬಿನ
ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು.

“ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಯವಾದ ಮರಗಳ
ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ನಾವು ಮೂವರು ಸೇರಿ ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ.
ಬಹಳ ಸಮಯಗಳಿಂದ ಇವುಗಳು ನಮಗೆ ನೆರಳು
ಮತ್ತು ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿವೆ” ಅತುಲ್
ಹೇಳಿದನು.

ದೀಪ ಧ್ವನಿಗೂಡಿಸಿದಳು: “ನಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ
ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ನೀರನ್ನು ಹಿಡಿದು
ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತವೆ. ಅನೇಕ ಜೀವಜಾಲಗಳನ್ನು
ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ.”

“ಈ ಮಹಾವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು
ನಾವು ಯಾಕೆ ಆಯೋಜಿಸಬಾರದು?” ಅತುಲ್ ಕೇಳಿದನು. ಈ
ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪರಿಸರ ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ.
ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಹಿರಿಯ ಅಜ್ಜ-ಅಜ್ಜಿಯಂದಿರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಹಾರ ಹಾಕಿ ಗೌರವಿಸುವುದೂ
ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅವರು ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟರು.
ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಒಟ್ಟುಸೇರಿ ನಡೆಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಪರಿಸರ ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ

ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಉರಿನವರು ಸೇರಿ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿನಂದಿಸಿದರು.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ ಅಧ್ಯಾಪಿಕೆಯು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಕೇಳಿದರು: “ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ದಾರಿತೋರಿದ ಸಂಘಟನೆ ಯಾವುದು?”

‘ಶಾಲೆಯ ಪರಿಸರ ಕ್ಲಬ್’ ಮಕ್ಕಳು ಜೋರಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

‘ಈ ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೋ?’

“ಇಲ್ಲ, ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ”

“ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ಸದಸ್ಯರ ಉದ್ದೇಶವೇನಾಗಿತ್ತು?”

“ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದು”

“ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳಿತು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಇವರು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾಗಿತ್ತಲ್ಲವೇ?”

‘ಹೌದು’.

“ಈ ಸಂಘವು ಇಲ್ಲದಾಗುವುದು ಯಾವಾಗ?”

‘ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ’ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು.

“ಶಾಲಾ ಕಲಿಕೆಯ ಮುಗಿದಾಗ”, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳಿದರು.

“ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ಸದಸ್ಯರ ಆಸಕ್ತಿಯು ಇಲ್ಲದಾಗುವಾಗ” ಮೂರನೆಯವನು ಹೇಳಿದನು.

ಅಧ್ಯಾಪಿಕೆಯು ಕೇಳಿದರು “ಇದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಜೀವನ ಪೂರ್ತಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳಿವೆಯೇ?”

“ಇದೆ, ಕುಟುಂಬ” ಕೂಡಲೇ ಉತ್ತರ ಬಂತು.

ಒಮ್ಮೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅಧ್ಯಾಪಿಕೆಯು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು: “ಕುಟುಂಬದ ಹಾಗೆಯೇ ಸಹಪಾಠಿಗಳು, ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು, ಸಂಘಗಳು ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ”.

ಪರಿಸರ ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಯಾಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆಂದೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಮಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ತಿಳಿಯಿತಲ್ಲವೇ? ಸಹವರ್ತಿಗಳೊಡನೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಡನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಮಗು ಬೆಳೆದರೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ದೋಷಗಳನ್ನೂ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನೂ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಲು ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳು (Social Group)

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳು ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯವೆನಿಸಿದವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘ ಎಂದರೇನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡವೇ? ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಆಶಯವಿನಿಮಯ ನಡೆಸುವಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಉದ್ದೇಶಗಳ ಈಡೇರಿಕೆಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ, ಎರಡೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚೋ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಒಟ್ಟು ಸೇರಿದಾಗ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ಚಿತ್ರ-1

ಚಿತ್ರ-2

ಇವು ಎರಡು ವ್ಯತ್ಯಸ್ತ ರೀತಿಯ ಸಂಘಗಳ ಚಿತ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ಈ ಸಂಘಗಳೊಳಗಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.

ಚಿತ್ರ - 1	ಚಿತ್ರ - 2
♦ ಜನರಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯ ವಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ	♦ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯವಿದೆ.
♦ ಪರಸ್ಪರ ಆಶಯವಿನಿಮಯ ಇಲ್ಲ	♦ ಆಶಯ ವಿನಿಮಯವಿದೆ.
♦	♦
♦	♦
♦	♦

ಈ ಎರಡು ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಯಾವೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಿ?
ಬಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಕಾಯುವವರು ಪರಸ್ಪರ ತಿಳಿಯದೆ ಹಾಗೂ ಆಶಯವಿನಿಮಯ ಮಾಡದೆ
ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೊಳಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧಗಳಿ

ರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮೀಪದ ಅಪಘಾತವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವವರೂ ಸಿನಿಮಾ ಥಿಯೇಟರಿನಲ್ಲೋ ಸ್ಟೇಡಿಯಮಿನಲ್ಲೋ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರುವವರೂ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಗುಂಪಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಜನರ ಸಮೂಹವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಒಟ್ಟುಸೇರಿದವರು (Social aggregate) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳು ಅರ್ಥ ಸಂಘಗಳೆಂದೂ (Quasi Group) ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ಕುಟುಂಬ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘವಾಗಿದೆ. ಕುಟುಂಬದ ವಿಶೇಷತೆಗಳು ಯಾವುವೆಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ.

- ❶ ಕಿರು ಗುಂಪು
- ❶ ಪರಿಚಿತರು
- ❶ ಉನ್ನತ ಸಂಘಪ್ರಜ್ಞೆ
- ❶ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕಾ ರೀತಿಗಳು
- ❶ ಸದಸ್ಯರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತದೆ.
- ❶ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.
- ❶
- ❶

ಈ ವಿಶೇಷತೆಗಳಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕಿರುವ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲವೇ? ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾದ ಮತ್ತು ಇತರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲು ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳಿವೆ.

ಎರಡು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳ ಚಿತ್ರಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳ ಸ್ವಭಾವ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ.

ಚಿತ್ರ-1

ಚಿತ್ರ-2

ಚಿತ್ರ - 1	ಚಿತ್ರ - 2
♦ ಸಮಪ್ರಾಯದವರ ಸಂಘ	♦ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲಿರುವ ಸಂಘ
♦ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಂಬಂಧ	♦ ಔಪಚಾರಿಕ ಸಂಬಂಧ
♦	♦
♦	♦
♦	♦

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳೊಳಗಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಯಾವುವೆಂದು ತಿಳಿಯಿತಲ್ಲವೇ. ಮೊದಲನೆಯದ್ದು ಸಮಾನ ವಯೋಮಾನದವರ ಸಂಘವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯವಿರುವವರ ಸಂಘ. ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಾಮೀಪ್ಯವು ಸಮಾನ ವಯೋಮಾನದವರ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಲಿಖಿತ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳೋ ಸಂವಿಧಾನವೋ ಇಂತಹ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕ್ಲಬ್ಬು, ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಘಟನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯವೆಸಗುವವರ ಒಕ್ಕೂಟಗಳಾಗಿವೆ. ಒಂದು ನಿಯಮಾವಳಿಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಒಕ್ಕೂಟಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಒಕ್ಕೂಟಗಳ ಸದಸ್ಯರ ಮಧ್ಯೆ ಔಪಚಾರಿಕ ಸಂಬಂಧವು ಇರುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳು ಯಾವುವು? ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಿರಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘದ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಕುಟುಂಬ	ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದು.
ಕ್ರೀಡಾ ಕ್ಲಬ್	ಕ್ರೀಡಾ ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು, ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು.

ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ, ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ರೀತಿ, ನಿರ್ವಹಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

1. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಘ (Primary Group)
2. ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಘ (Secondary Group)

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಘ (Primary Group)

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಘವೆಂದರೆ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದ, ಮುಖಾಮುಖಿ ಆಶಯ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುವ, ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕರಿಸುವ, ಮಾನವರ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಗುಂಪಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಘದ ವಿಶೇಷತೆಗಳು ಯಾವುವು?

- ❶ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯವಿರುವ ಸದಸ್ಯರು.
- ❷ ಸದಸ್ಯರ ಮಧ್ಯೆ ಆತ್ಮೀಯ ಸಂಬಂಧ.
- ❸ ಸದಸ್ಯರ ಮಧ್ಯೆ ನಿರಂತರವಾದ ಆಶಯವಿನಿಮಯ.
- ❹ ಸದಸ್ಯರ ಕ್ಷೇಮವೇ ಪ್ರಧಾನ ಗುರಿ.
- ❺ ಸದಸ್ಯರೊಳಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ.

ನಿಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ.

- ❶ ಕುಟುಂಬ
- ❷
- ❸
- ❹

ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಘ (Secondary Group)

ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚು. ಸದಸ್ಯರೊಳಗೆ ಔಪಚಾರಿಕ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ. ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಘಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ರೂಪುಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಈ ಸಂಘಗಳ ಸದಸ್ಯತನದ ಅಡಿಪಾಯವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಘಗಳು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಘಗಳು ಯಾವುವು? ನಿಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.

- ❖ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು
- ❖ ಪುಟ್‌ಬಾಲ್ ತಂಡ
- ❖
- ❖

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಸಂದರ್ಶನ ನಡೆಸಿ ಅವರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಘಗಳು ಯಾವುವೆಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ. ಈ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಘಗಳು ಅವರಿಗೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಜನವು ಪ್ರಧಾನವಾದುದಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

- ❖ ಸಂಘ ಜೀವನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ.
- ❖ ಉತ್ತಮ ವರ್ತನೆಯ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತವೆ.
- ❖ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ.
- ❖ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ.
- ❖ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳು ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿವೆಯೇ? ಕೆಲವರ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಂಘಗಳು ಕಾರಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ತರಗತಿ ಚರ್ಚೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರಿ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲೂ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೇರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿರುವಿರಲ್ಲವೇ? ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒತ್ತಡಗಳು ಹೇರಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಒತ್ತಡಗಳಿಗೂ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳಿಗೂ ವಿಧೇಯರಾಗಿ ನೀವು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ವರ್ತನೆಯ ರೀತಿಗಳನ್ನೂ ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಬರೆಯಿರಿ.

- ❖ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಡುಪು ಧರಿಸುವುದು.
- ❖ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು.
- ❖ ರಸ್ತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು.
- ❖
- ❖
- ❖

ಸ್ವಂತ ಆಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅನುಸರಿಸಿ ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಬದುಕಲು ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ತನ್ನಿಷ್ಟದಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ? ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನೂ ಅವನವನ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಜೀವಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಕುಟುಂಬದ ಅವಸ್ಥೆ ಏನಾಗಬಹುದು?

ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು ಆಟದ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದೆ ಅವಿರೋಧದಂತೆ ಆಟವಾಡಿದರೆ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಗಬಹುದು?

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನವೂ ಸಂತೋಷವೂ ನೆಲೆಸಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾಜ ರೂಪಿಸುವ ವರ್ತನೆಯ ರೀತಿಗಳನ್ನೂ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನೂ ತಪ್ಪದೆ ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಸಮಾಜದ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುರಕ್ಷೆಯನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘವು ಸ್ವಚ್ಛತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪರಿಸರವನ್ನು ಖಾತರಿಗೊಳಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರಿಸಲು ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ಒತ್ತಡಗಳು ಮತ್ತು ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ (Social Control) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದ ವಿಶೇಷತೆಗಳು ಯಾವುವೆಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ.

- ❶ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ವರ್ತನೆಯ ನಿಯಮಗಳಿವೆ.
- ❷ ವರ್ತನೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೂ ಸಾಮಾಜೀಕರಣಕ್ಕೂ (Socialisation) ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಜವು ರೂಪುನೀಡುತ್ತದೆ. ಕುಟುಂಬ, ಧರ್ಮ, ವಿದ್ಯಾಲಯ, ಆರ್ಥಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ನಡೆಸುವ ಇಂತಹ ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ (Social Institutions).
- ❸ ಪೋಲಿಸ್, ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಸೆರೆಮನೆ, ಸೇನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಔಪಚಾರಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ.
- ❹ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳಿಗೆ ವಿಧೇಯರಾಗದವರಿಗೆ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡುವುದೋ ಅಂತಹ ವರ್ತನೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವುದೋ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡುವುದೋ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿವೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವರ್ತನೆ ಹಾಗೂ ಹವ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಹೇರದಿದ್ದರೆ ಸಮಾಜದ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಬಹುದು? ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆಯಿಂದ ಜೀವಿಸಲು

ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಬಹುದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುರಕ್ಷೆಯು ಏರುಪೇರಾಗಬಹುದು. ಆದ ಕಾರಣ ವರ್ತನೆಯ ನೀತಿಗಳನ್ನೂ ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವವರನ್ನು ಸಮಾಜವು ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿಸುವುದೋ ದೂಷಿಸುವುದೋ ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದೋ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬಹುದು?

ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯರ ವರ್ತನೆಯ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಕ್ರಮೀಕರಿಸಲೂ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲೂ ಸಮಾಜವು ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕೆಲವರು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಪೊಲೀಸರು ಸವಾರರ ಎಲ್ಲ ಸುರಕ್ಷೆ ಹಾಗೂ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ರಸ್ತೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವವರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವವರನ್ನು ಸಮಾಜವು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಬಹುದು? ಚಿತ್ರವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ. ಅಪರಾಧ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ದಂಡ ವಿಧಿಸುವುದು ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹಾಜರು ಪಡಿಸುವುದನ್ನೋ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪೊಲೀಸರು ಆಪಾದಿಸಿದ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವರು. ಹೀಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವವರನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ? ಶಿಕ್ಷೆ ಜಾರಿಮಾಡಲು ಸರಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಜೈಲು. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪನ್ನು ಜೈಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಬಾಲಾಪರಾಧ ಕೇಂದ್ರ (Juvenile Home) ಹಾಗೂ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ತಪ್ಪು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಗೆ ತರಲು ಸರಕಾರವು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಅಪರಾಧವನ್ನು ಹೊರಿಸಿ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡಿ ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಲ್ಲ. ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಧನೆಗೈದವರನ್ನೂ ಸಮಾಜವು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಗೌರವಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹವಾದ ಸಾಧನೆಗೈದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಗೌರವಿಸುವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದಿರಲ್ಲವೇ? ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹವಾದ ಯಾವ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದೇ?

ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ವಲಯಗಳಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ಅಂಗೀಕಾರವನ್ನು ನೀಡುವುದಿದೆ. ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಸಮಾಜ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ವರ್ತನೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಲ್ಲೂ ಉಂಟಾಗಲು ಈ ರೀತಿಯ ಗೌರವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಇತರರಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಬದಲಾಗುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಔಪಚಾರಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.

ಚಿತ್ರ -1

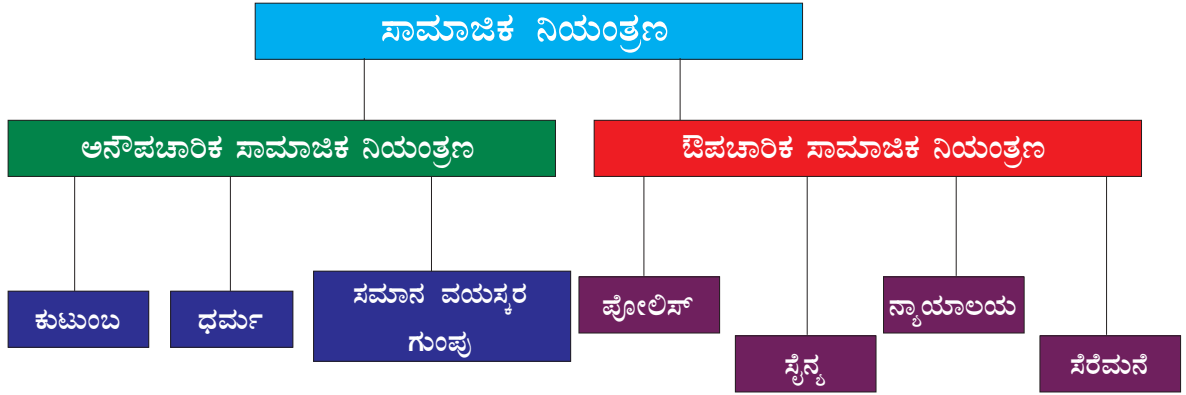

ಚಿತ್ರ -2

ಚಿತ್ರ -3

ಮೇಲಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ. ಸಮಾಜವು ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಅನೌಪಚಾರಿಕವಾಗಿಯೂ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ವರ್ತನೆಯ ನೀತಿ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದಾಗ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನೋ ನಿಂದನೆಯನ್ನೋ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಮಾರ್ಗಗಳಾಗಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ (Informal Social Control)

ಇವುಗಳು ನಿಯಮವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಲ್ಪಡದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾರ್ಗಗಳಾಗಿವೆ. ಆಚಾರ, ನಾಡಿನ ಕಟ್ಟಳೆ, ನಂಬಿಕೆ, ಪರಂಪರೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾರ್ಗಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷೆಗಳು ಲಭಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹವರನ್ನು ಪರಿಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವುದೋ ಒಬ್ಬಂಟಿಗನನ್ನಾಗಿಸುವುದೋ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವುದೋ ಮಾಡುವರು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳಾದ ಕುಟುಂಬ, ಧರ್ಮ, ಸಮಾನ ವಯಸ್ಕರ ಗುಂಪುಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ನಡೆಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಮಾರ್ಗಗಳ ಮೂಲಕ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಇತರರು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಅನುಭವಗಳು ನಿಮಗೆ ಉಂಟಾಗಿರಬಹುದಲ್ಲವೆ? ಅವುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಔಪಚಾರಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು (Formal Social Control)

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ ಏನಾಗಬಹುದು? ಪೊಲೀಸ್, ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಸೆರೆಮನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜವು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಂತಹ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಆಯಾಯ ದೇಶದ ಆಡಳಿತವು ರೂಪಿಸಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಲಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿದ್ದರೂ ಕೆಲವರು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವರು ವರ್ತನೆಯ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ಬಹುಜನರು ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಪಾಲಿಸುವ ಮೌಲ್ಯಗಳು(Values), ನಾಡಿನ ಆಚಾರಗಳು (folkways), ಸದಾಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳು (mores), ನಿಯಮಗಳ (laws) ನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಗತಿಬದಲಾವಣೆ (Social devianes) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಗತಿಬದಲಾವಣೆಯು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ ಸಮಾಜದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಿಥಿಲೀಕರಣ (Social disorganisation) ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿವಿಧ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಕುರಿತಾದ ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೃಗಗಳ ಬೇಟೆಯನ್ನು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ಸಾಹಸ ಕೆಲಸವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಮೃಗಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹ ಅಪರಾಧವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದನ್ನು ನೀವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿರುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಇಂದು ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವಲ್ಲದ ಆದರೆ ಅಂದು ಸ್ವೀಕೃತವಾದ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನೂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಒಂದು ಭಿತ್ತಿಪತ್ರ ತಯಾರಿಸಿರಿ.

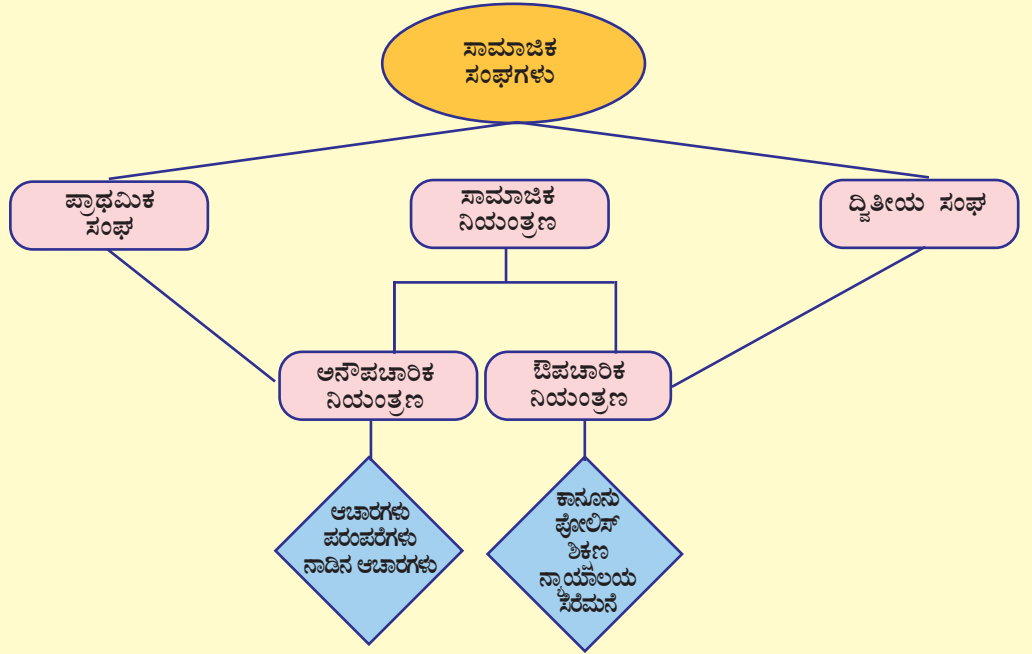
ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪರಂಪರಾಗತವಾದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣವು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಮಾರ್ಗಗಳ ಮೂಲಕ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸಮಾಜವು ಕ್ರಮಾಗತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ವೈವಿಧ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾರ್ಗಗಳೂ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾದವು. ಔಪಚಾರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದವು. ಇಂದು ಸಂವಿಧಾನ, ಕಾನೂನು, ಶಿಕ್ಷಣ, ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಹೊರತುಪಡಿಸಲಾಗದ ಘಟಕಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗಿವೆ.

ಒಂದು ವಾರದ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ. ನಿಯಮಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಸಮಾಜವು ಹೇಗೆ ಎದುರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಪೋಸ್ಟರ್/ಕೊಲಾಜ್ ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ಅನೌಪಚಾರಿಕವೂ ಔಪಚಾರಿಕವೂ ಆದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಉಪಾಧಿಗಳೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೂ ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ, ಸಮಾಧಾನ ಪಾಲನೆ, ಸ್ವಸ್ಥತೆ, ಸುರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆಯೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತಲ್ಲವೇ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳಿಗೆ ವಿಧೇಯರಾಗಿ ಜೀವಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯಿತಲ್ಲವೇ. ಸಮಾಜವು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳಿಗೆ ವಿಧೇಯರಾಗಿ ಜೀವಿಸಲು ನೀವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು

ಕ್ರೋಡೀಕರಣ

- ❖ ಮಾನವ ಒಬ್ಬ ಸಮಾಜ ಜೀವಿ. ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಜೀವಿಸಲು ಅವನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾನೆ. ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಜೀವನವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಲು ಮಾನವನು ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಾನೆ.
- ❖ ಎರಡು ಯಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನೇರವಾಗಿಯೋ ಅಲ್ಲದೆಯೋ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿ ಆಶಯವಿನಿಮಯವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

- ❖ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧ ಹಾಗೂ ಗಾತ್ರದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ/ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಘಗಳೆಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ.
- ❖ ಸಮಾಜವೂ ಸಂಘವೂ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಗುಂಪುಗಳೊಳಗಿನ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅಂಗೀಕೃತವೂ ಶಾಶ್ವತವೂ ಆದ ಸಂಘಗಳೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳಾಗಿವೆ.
- ❖ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರಿಸುವುದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಗ್ಗಟ್ಟನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನೈಕ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಎಂಬವುಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿವೆ.
- ❖ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೂ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಹಾಗೂ ಔಪಚಾರಿಕ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ.
- ❖ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳಿಗೆ ವಿಧೇಯರಾಗದಿರುವಾಗ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗತಿಬದಲಾವಣೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಿಥಿಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಪಡುವವುಗಳು

- ❖ ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವುಗಳ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಿಶದೀಕರಿಸುವುದು.
- ❖ ಸಮಾಜದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ವಿವರಿಸುವುದು.
- ❖ ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾರ್ಗಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವುದು.
- ❖ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳೆಂಬ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು.

ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವ

- ❖ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- ❖ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ದ್ವಿತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳೊಳಗಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿರಿ.
- ❖ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣವು ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸುವಿರಾ? ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿರಿ.
- ❖ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅವು ಹೇಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

- ❶ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಉಪಾಧಿಗಳೆಂಬ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ, ಕಾನೂನು ಎಂಬೀ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿರಿ.
- ❷ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವವರು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರೆನಿಸಿ ನಂತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಬದಲಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮುಂದುವರಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

- ❶ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳ ಪಾತ್ರದ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಒಂದು ಸೆಮಿನಾರನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರಿ.
- ❷ ಔಪಚಾರಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿರಿ. ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಟಿಪ್ಪಣಿ/ಅನುಭವ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ಸ್ವಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

	ಪೂರ್ಣವಾಗಿ	ಭಾಗಿಕವಾಗಿ	ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕು
ನನ್ನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.			
ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.			
ಸಮಾಜದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿಶದೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.			
ನನ್ನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ವಿಭಿನ್ನ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಹಾಗೂ ವಿಶದೀಕರಿಸಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.			
ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣವು ವಿಭಿನ್ನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆಯೆಂದು ವಿಶದೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.			
ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘವೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಏನೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶದೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.			